

Rentgen (RTG)

Ionizující záření bylo objeveno _____ Konrádem W. Roentgenem a Marií Curie-Sklodowskou. Původně byly tyto paprsky pojmenovány jako _____. Jedná se o elektromagnetické _____. Zdrojem záření je speciální elektronka, tzv. roentgenka.

Záření je schopno pronikat hmotou a při tomto ději je _____. Propustné materiály umožňují RTG paprskům, aby jimi snadno procházely, _____. V kostech a jiných kalcifikovaných oblastech je záření _____ a na RTG snímku se _____.

Některá cizí tělesa, např. z kovu, jsou nepropustná, ale dřevo nebo plast vidět nelze. Medicínský obor zabývající se zobrazováním vnitřních orgánů pomocí rentgenových paprsků se nazývá _____.

Základní složení RTG přístroje:

- _____
- _____
- _____
- _____

Ochrana před ionizujícím zářením:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- všichni pracovníci, kteří jsou pravidelně vystaveni RTG záření, jsou sledováni a používají štítek se speciálním filmem - **dosimetr**, který tmavne podle množství záření a podle něj se vyhodnocuje velikost dávky za určité období,
- _____
- _____
- _____
- _____

Základní typy:

Skioskopie (_____ rentgenem) – _____

Skiografie (_____ rentgenem) – film je uložen ve speciálních kazetách, které se zpracovávají ve vyvolávacích automatech.

Klinické projevy radiace:

_____ :

Vzniká po celotělovém ozáření. Je charakterizován příznaky z poruchy hemopoetického systému, gastrointestinálního traktu, kůže a nervového systému.

Z tkání je nejcitlivější _____ a _____ tkáň, dále střevní epitel a epidermis.

_____ :

Projeví se jako postižení kůže. Objevuje se erytém, dermatitis, alopecie.

_____ :

Objevují se za několik měsíců až let. Postižena je epidermis, CNS, respirační systém, gastrointestinální trakt, vylučovací systém, oční čočka, štítná žláza.

Shrnutí

_____ bylo objeveno na přelomu 19. století. Původně se označovalo jako „paprsky X“. _____ je medicínský obor zabývající se Rtg metodami. Zářením je schopno pronikat hmotou.

Dva _____ jsou skiaskopie a skiografie.

_____ se klinicky projevuje: akutním radiačním syndromem, lokálně a pozdními projevy ozáření.

Test

1. Štítek se speciálním filmem, který tmavne podle intenzity záření, se nazývá:

- a) dozimetr
- b) denzitometr
- c) denzitorentgenometr

2. Kosti na rentgenových snímcích se zobrazují:

- a) nezobrazují se
- b) černě
- c) bíle

3. Skiografie je:

- a) prosvěcování
- b) snímkování

4. Ochranné pomůcky na RTG pracovištích se vyrábějí z:

- a) olova
- b) mědi
- c) hliníku